

Beslut att det inte ska utfärdas långsiktiga överföringsrättigheter

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar att:

1. Affärsverket svenska kraftnät (SvK) inte ska utfärda långsiktiga överföringsrättigheter för elområdesgränsen Danmark 1 (DK1) - Sverige 3 (SE3).
2. SvK ska tillsammans med den systemansvariga i Danmark, Energinet.dk, säkerställa att andra långsiktiga risksäkringsprodukter för överföring mellan elområde SE3 och DK1 görs tillgängliga som ett stöd till elgrossistmarknadernas funktion.
3. SvK ska tillsammans med Energinet.dk. utarbeta de nödvändiga arrangemangen och lämna in dem till Ei och den danska tillsynsmyndigheten, Energitilsynet (DERA), för godkännande senast sex månader efter begäran under punkt 2.

Beslutet gäller under förutsättning att DERA fattar ett beslut med samma innebörd inom tidsfristen för Energinet.dk.

Beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Den 17 oktober trädde Kommissionens förordning (EU) 2016/1719 av den 26 september 2016 om fastställande av riktlinjer för förhandstilldelning av kapacitet (FCA-förordningen) ikraft. FCA-förordningen syftar till att förbättra möjligheterna till framåtblickande gränsöverskridande handel i den europeiska marknaden.

Systemansvariga för överföringssystem vid en elområdesgräns ska utfärda långsiktiga överföringsrättigheter, såvida inte de behöriga tillsynsmyndigheterna för elområdesgränsen har antagit samordnade beslut om att inte utfärda långsiktiga överföringsrättigheter för elområdesgränsen (artikel 30.1 FCA-förordningen).

Datum
2017-04-12

Om långsiktiga överföringsrättigheter inte föreligger vid en elområdesgräns vid förordningens ikraftträdande ska de behöriga tillsynsmyndigheterna för elområdesgränsen senast sex månader efter förordningens ikraftträdande anta samordnade beslut om införande av långsiktiga överföringsrättigheter (artikel 30.2 FCA-förordningen).

Beslut under artikel 30.1 och artikel 30.2 FCA-förordningen ska grundas på en bedömning som ska fastställa huruvida förhandsmarknaden ger tillräckliga möjligheter till risksäkring i de berörda elområdena. Med berörda elområden avses de elområden vid vardera sidan av elområdesgränsen ifråga.

Om bedömningen visar att det finns otillräckliga möjligheter till risksäkring i ett eller flera elområden ska de behöriga tillsynsmyndigheterna begära att de berörda systemansvariga för överföringssystemen (artikel 30.5 FCA-förordningen)

- a) Utfärdar långsiktiga överföringsrättigheter, eller
- b) Säkerställer att andra långsiktiga risksäkringsprodukter för överföring mellan elområden görs tillgängliga som ett stöd till elgrossistmarknadernas funktion.

Ei ska fatta samordnade beslut med behörig tillsynsmyndighet vid respektive elområdesgräns om att det antingen ska utfärdas långsiktiga överföringsrättigheter eller att det inte ska utfärdas långsiktiga överföringsrättigheter (artikel 30.1 FCA-förordningen).

De elområdesgränser som FCA-förordningen tar sikte på är de elområdesgränser som gränsar till andra länders elområden och endast de elområden som avser de länder som ska tillämpa förordningen och ingår i en kapacitetsberäkningsregion. I FCA-förordningen ska kapacitetsberäkningsregionerna vara de som fastställs i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) 2015/1222 (artikel 8 FCA-förordningen). Det samordnade beslutet ska tas senast sex månader efter FCA-förordningens ikraftträdande (artikel 30.2 FCA-förordningen), dvs. senast den 17 april 2017.

Detta beslut avser elområdesgränsen mellan elområde DK1 i Danmark och elområde SE3 i Sverige. Behöriga tillsynsmyndigheter är i Danmark, DERA och i Sverige, Ei. Berörda systemansvariga är i Danmark, Energinet.dk och i Sverige, SvK.

Hantering av ekonomiska risker

Vid handel med el finns det behov för marknadens aktörer att hantera de ekonomiska riskerna som det medför att priser varierar såväl över tid som mellan olika geografiska områden. Detta är ett behov som finns hos producenter för att kunna säkra sin intäkt på en viss nivå men även hos förbrukare, som vill uppnå en viss nivå av förutsägbarhet i sina framtida elkostnader.

Det finns flera sätt att hantera och säkra priset för elleveranserna. För den underliggande risken kring framtida prisnivåer, används på de flesta marknader olika former av

Datum
2017-04-12

finansiella terminskontrakt. Med finansiella avses i detta sammanhang att kontrakten inte är knutna till någon fysisk leverans av energi utan att de endast avräknas ekonomiskt mot ett avräkningspris. Kontrakten kan omfatta olika tidsperioder (till exempel veckor, månader och år) och även ha varierande profil (t ex topp- och baslast-kontrakt). Den stora volymen finansiella kontrakt på den nordiska marknaden är knutna till systempriset som avräkningspris.

För risksäkring av den specifika prisrisken för ett enskilt elområde används i Norden huvudsakligen s.k. Electricity Price Area Differentials (EPAD). Köparen av ett EPAD-kontrakt risksäkrar skillnaden mellan systempriset och priset i ett specifikt elområde. Det kan t ex vara det elområde i vilket köparen har sina fysiska åtaganden såsom en elleverans. På samma sätt kan en producent sälja EPAD-kontrakt för att prissäkra sin produktion i ett elområde.

I huvudsak sker risksäkring i Sverige och övriga Norden genom att aktörerna handlar med systempriskontrakt som i vissa fall kombineras med EPAD. Dessa kontrakt kan handlas bilateralt, via mäklare eller på handelsplatser. För Norden organiserar såväl EEX som Nasdaq Commodities handel med och avräkning av finansiella kontrakt. Kontrakt som handlas bilateralt avräknas i allmänhet hos ett clearinghus. Avräkningen innebär att parterna får clearinghuset som motpart. På så sätt övertar clearinghuset motpartsrisken. I dagsläget är det möjligt att handla finansiella elkontrakt upp till 10 år framåt i tiden hos Nasdaq Commodities medan EEX erbjuder finansiella kontrakt upp till 6 år framåt i tiden. Handeln sker kontinuerligt och prissätts enligt överenskommelse mellan köpare och säljare. Att delta i den finansiella marknaden är frivilligt och aktörerna väljer därmed själva vilka kontrakt de anser vara lämpliga att använda för att hantera sin risk.

Ärendets beredning

Genom införandet av FCA-förordningen införs tvingande regler om införandet av risksäkringsinstrument under vissa förutsättningar. I syfte att utreda huruvida systemansvariga för överföringssystemen vid elområdesgränsen DK1-SE3 ska utfärda långsiktiga överföringsrättigheter eller inte har Ei genomfört analyser enligt följande.

Möjligheten till risksäkring

Ei har tillsammans med övriga tillsynsmyndigheter inom Norden vid flera tillfällen¹ haft samråd med intressenter på marknaden om önskad utveckling för den nordiska marknaden. Det har vid dessa tillfällen framkommit att merparten av alla aktörer som idag är aktiva i marknaden önskar bibehålla och utveckla den nuvarande marknadsstrukturen, där den finansiella handeln centreras kring det gemensamma nordiska referenspriset (systempriset).² Utöver dessa samråd har Ei tillsammans med övriga tillsynsmyndigheter inom Norden upphandlat konsulter för att utföra specifika

¹ 20 april 2015, 10 maj 2016 och 7 december 2016.

² <http://www.nordicenergyregulators.org/2015/04/nordreg-held-a-hearing-for-market-participants/>
<http://www.nordicenergyregulators.org/wp-content/uploads/2015/06/Summary-from-discussion-FCA-seminar-20-April-2015-final.pdf>

Datum
2017-04-12

studier, såsom exempelvis en utvärdering i ett nordiskt marknadsperspektiv om vad som är det bästa sättet för en systemansvarig för överföringssystem att intervensera i marknaden³ för risksäkring och slutligen även upphandlat en konsultstudie om en metod för utvärdering av om förhandsmarknaden ger tillräckliga möjligheter till risksäkring.⁴

Samtliga nordiska tillsynsmyndigheter har därefter utvärderat om risksäkringsmöjligheterna inom sina respektive elområden är tillräckliga eller inte. I huvudsak har samtliga utgått från konsultstudien och dess förslag till metod för utvärdering av om förhandsmarknaden ger tillräckliga möjligheter till risksäkring.

Samråd med marknadens aktörer (artikel 30.3 (a) FCA-förordningen)

Ei har den 2 mars 2017 berett marknadens aktörer möjlighet att inkomma med synpunkter på möjligheten till risksäkring i svenska elområden.

I underlaget för samrådet fanns Ei:s analys av om de produkter eller den kombination av produkter som erbjuds på förhandsmarknaderna utgör en risksäkring mot dagen före- priset volatilitet för aktuell elområdesgräns, DK1-SE3. Det framgick också att det som avgör om det existerar en lämplig risksäkring är om det finns en tillräcklig korrelation mellan dagen före-priset för det aktuella elområdet, i detta ärende elområde DK1 i Danmark och elområde SE3 i Sverige, och det underliggande pris som utgör grunden för avräkningen av produkten eller kombinationen av produkter.

I underlaget fanns också en analys av om de produkter eller kombinationen av produkter som erbjuds på förhandsmarknaderna är effektiva.

Analysen har utgått från de obligatoriska indikatorerna (artikel 34.4.b FCA-förordningen):

- Handelshorisont
- Köp/sälj-spridning
- Finansiell handel i förhållande till fysisk förbrukning
- Öppen position i förhållande till fysisk förbrukning

Utöver de obligatoriska indikatorerna har Ei även redovisat följande indikatorer i analysen:

- Ex-post riskpremier för finansiella kontrakt

---

³ Rapporten "Measures to support the functioning of the Nordic financial electricity market" av THEMA Consulting Group och Hagman Energy" skrevs efter att NordREG hade upphandlat konsult för att på uppdrag av NordREG beskriva lämpliga sätt en systemansvarig kan intervensera på marknaden för risksäkring med anledning av FCA-förordningen.

⁴ Bjørndalen, J. med flera (2016) Methods for evaluation of the Nordic forward market for electricity

Datum
2017-04-12

- Korrelation mellan spotpriser i de olika nordiska budområdena (gentemot systempris och gentemot varandra)

Sex aktörer; Energiföretagen Sverige, Fortum, LOS Energy, NAET, NASDAQ och SvK lämnade synpunkter till Ei. En av aktörerna, LOS Energy, framförde att det inte finns tillräckligt med risksäkringsmöjligheter vid elområdesgränsen DK1-SE3 för hela handelshorisonten. Dock framförde LOS Energy samtidigt att det finns tillräckligt med möjligheter till risksäkring för stora delar av handelshorisonten. Orsaken som anges är att det inte råder samma handelshorisont i elområde DK1 som i elområde SE3. LOS Energy anförde också att det finns tillräckligt med möjligheter till risksäkring i elområde SE3. Ingen av de övriga aktörerna framförde att det inte finns tillräckliga möjligheter till risksäkring i elområde SE3.

Samråd med tillsynsmyndigheterna inom kapacitetsberäkningsregionen

Ei har inhämtat synpunkter vid olika tillfällen⁵ från tillsynsmyndigheterna DERA (Danmark), Energiavirasto (Finland) och NVE (Norge) inom kapacitetsberäkningsregion Nordic⁶. Samtliga nordiska tillsynsmyndigheter har fått ta del av analysen som låg till grund för Ei:s samråd med marknadens aktörer⁷.

De nordiska tillsynsmyndigheterna har gemensamt inställningen att om en analys påvisar otillräckliga möjligheter till risksäkring i ett eller flera elområden så ska det i första hand inte införas överföringsrättigheter mellan nordiska elområden. Istället skall en begäran ställas till de berörda systemansvariga för överföringssystemen att säkerställa att andra långsiktiga risksäkringsprodukter för överföring mellan elområden görs tillgängliga som ett stöd till elgrossistmarknadernas funktion (artikel 30.5 b FCA-förordningen).

Ingen av de nordiska länderna har framfört några synpunkter på Ei:s analys av möjligheterna till risksäkring i SE3.

Samråd med DERA avseende DK1

DERA har, genom en upphandlad konsultrapport och ett samråd med aktörer på den danska marknaden, gjort en analys av risksäkringsmöjligheterna i det danska elområdet DK1. Ei har fått ta del av data och underlag för analysen och också fått möjlighet att lämna synpunkter. Ei har även fått en muntlig genomgång av remissvaren.

Efter analysen har DERA kommit fram till att risksäkringsmöjligheterna är otillräckliga i elområde DK1. DERA kommer därför att fatta beslut om att Energinet.dk ska säkerställa

⁵ 14 december 2016, 4 januari 2017, 6 februari 2017.

⁶ NVE ingår inte formellt än i kapacitetsberäkningsregion Nordic. Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel har inte ännu genomförts i EES-avtalet.

⁷ Den 2 mars 2017 informerades de nordiska tillsynsmyndigheterna att Ei påbörjat sitt samråd och delgav Ei:s analys av elområdena.

Datum
2017-04-12

att andra långsiktiga risksäkringsprodukter för överföring mellan elområde DK1 och elområde SE3 görs tillgängliga, som ett stöd för elgrossistmarknadernas funktion.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

FCA-förordningen

FCA-förordningen är en förordning som antagits under Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 (artikel 18.5 förordning 714/2009). Förordning 714/2009 avser gränsöverskridande elhandel (artikel 1 a förordning 714/2009)).

Gränsöverskridande flöde definieras som ett fysiskt flöde av el i en medlemsstats överföringsnät som uppstår genom påverkan av producent och/eller konsumentverksamhet utanför den medlemsstaten på dess överföringsnät (artikel 2.2 b förordning 714/2009). Sammanlänkning definieras som en överföringsledning som passerar eller sträcker sig över en gräns mellan medlemsstater och som kopplar samman medlemsstaternas nationella överföringssystem (artikel 2.1 förordning 714/2009).

Alla systemansvariga för överföringssystem i varje kapacitetsberäkningsregion ska säkerställa att långsiktig kapacitet mellan elområden beräknas för varje förhandstilldelning av kapacitet och åtminstone för de års- och månadsbaserade tidsramarna (artikel 9). Senast sex månader efter ikraftträdandet av FCA-förordningen ska systemansvariga för överföringssystem i varje kapacitetsberäkningsregion där det finns långsiktiga överföringsrättigheter tillsammans utarbeta ett förslag till regional utformning av långsiktiga överföringsrättigheter som ska utfärdas för varje elområdesgräns inom kapacitetsberäkningsregionen (artikel 31.3).

Systemansvariga för överföringssystem vid en elområdesgräns ska utfärda långsiktiga överföringsrättigheter, såvida inte de behöriga tillsynsmyndigheterna för elområdesgränsen har antagit samordnade beslut om att inte utfärda långsiktiga överföringsrättigheter för elområdesgränsen. De behöriga tillsynsmyndigheterna för elområdesgränsen ska, när de antar sina beslut, samråda med tillsynsmyndigheterna i den berörda kapacitetsberäkningsregionen och ta vederbörlig hänsyn till deras yttranden (artikel 30.1).

Om långsiktiga överföringsrättigheter inte föreligger vid en elområdesgräns vid förordningens ikraftträdande ska de behöriga tillsynsmyndigheterna för elområdesgränsen senast sex månader efter förordningens ikraftträdande anta samordnade beslut om införande av långsiktiga överföringsrättigheter (artikel 30.2). Beslut under artikel 30.1 och 30.2 ska grundas på en bedömning som ska fastställa huruvida förhandsmarknaden ger tillräckliga möjligheter till risksäkring i de berörda elområdena. Bedömningen ska utföras på ett samordnat sätt av de behöriga tillsynsmyndigheterna för elområdesgränsen och ska åtminstone omfatta följande (artikel 30.3):

Datum
2017-04-12

- a) Ett samråd med marknadsaktörer om deras behov av möjligheter till risksäkring avseende överföring mellan elområden vid de berörda elområdesgränserna.
- b) En utvärdering.

När det gäller utvärderingen ska den undersöka hur elgrossistmarknaden fungerar och ska grundas på tydliga kriterier som åtminstone omfattar följande (artikel 30.4):

- a) En analys av huruvida de produkter eller den kombination av produkter som erbjuds på förhandsmarknaderna utgör en risksäkring mot dagen före-prisets volatilitet för den berörda elområdesgränsen. En sådan produkt eller kombination av produkter ska betraktas som en lämplig risksäkring mot ändringar av dagen före-priset för det berörda elområdet om det finns en tillräcklig korrelation mellan dagen före-priset för det berörda elområdet och det underliggande pris som utgör grunden för avräkningen av produkten eller kombinationen av produkter.
- b) En analys av huruvida produkterna eller kombinationen av produkter som erbjuds på förhandsmarknaderna är effektiva. För detta ändamål ska åtminstone följande indikatorer beaktas:
  - i) Handelshorisont.
  - ii) Köp/sälj-spridning.
  - iii) Handlade volymer i förhållande till fysisk förbrukning.
  - iv) Öppna kontrakt i förhållande till fysisk förbrukning.

Om den bedömning som avses i punkt 3 visar att det finns otillräckliga möjligheter till risksäkring i ett eller flera elområden ska de behöriga tillsynsmyndigheterna begära att de berörda systemansvariga för överföringssystemen (artikel 30.5)

- a) utfärdar långsiktiga överföringsrättigheter, eller
- b) säkerställer att andra långsiktiga risksäkringsprodukter för överföring mellan elområden görs tillgängliga som ett stöd till elgrossistmarknadernas funktion.

Om de behöriga tillsynsmyndigheterna väljer att utfärda en begäran såsom avses i punkt 5 b ska de berörda systemansvariga för överföringssystemen utarbeta de nödvändiga arrangemangen och lämna in dem till de behöriga tillsynsmyndigheterna för godkännande senast sex månader efter begäran från de behöriga tillsynsmyndigheterna. Dessa nödvändiga arrangemang ska genomföras senast sex månader efter godkännandet från de behöriga tillsynsmyndigheterna. De behöriga tillsynsmyndigheterna får, på

Datum
2017-04-12

begäran från de berörda systemansvariga för överföringssystemen, förlänga genomförandetiden med högst sex månader (artikel 30.6).

Om tillsynsmyndigheterna beslutar att långsiktiga överföringsrättigheter inte ska utfärdas av respektive systemansvarig för överföringssystem, eller att andra långsiktiga risksäkringsprodukter för överföring mellan elområden ska göras tillgängliga av respektive systemansvariga för överföringssystem, ska artiklarna 16, 28, 29, 31–57, 59 och 61 inte tillämpas på de systemansvariga för överföringssystemen vid elområdesgränserna (artikel 30.7).

De behöriga tillsynsmyndigheterna för en elområdesgräns ska på gemensam begäran från de systemansvariga för överföringssystemen vid elområdesgränsen, eller på eget initiativ, minst vart fjärde år och i samarbete med byrån (Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter)⁸, utföra en bedömning i enlighet med punkterna 3–5 (artikel 30.8).

Ellagen

I ett beslut av nätmyndigheten enligt sådana riktlinjer som har antagits med stöd av förordning (EG) nr 714/2009 ska det anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen (12 kap. 1 b § ellagen (1997:857)).

Ei:s motivering till beslutet

De formella kraven på beslutsprocessen

Huvudregeln enligt FCA-förordningen är att den systemansvariga för överföringssystemet ska införa långsiktiga överföringsrättigheter om inte behörig myndighet beslutar om att långsiktiga överföringsrättigheter inte ska införas. Ett sådant beslut ska samordnas med övriga berörda tillsynsmyndigheter för respektive elområdesgräns och fattas senast sex månader från det att förordningen trädde ikraft. I Sverige finns inte långsiktiga överföringsrättigheter.

Ei har samordnat detta beslut med DERA, som är behörig myndighet i Danmark. Ei och DERA har också samrått med tillsynsmyndigheterna i den berörda kapacitetsberäkningsregionen, det vill säga Energiavirasto (Finland) som inte har haft något att erinra mot beslutet. Ei har genomfört den utvärdering som anges i FCA-förordningen. Ei har samrått med marknadsaktörer om deras behov av möjligheter till risksäkring avseende överföring mellan elområden vid de berörda elområdesgränserna. De formella kraven på beslutsprocessen är därför uppfyllda.

---

⁸ Artikel 1.1 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) Nr 713/2009 av den 13 juli 2009 om inrättande av en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter.

Datum
2017-04-12**Ei:s utvärdering av om risksäkringsmöjligheterna är tillräckliga inom SE3**

Det finns inte någon enskild indikator som ger den fullständiga bilden av hur den finansiella marknaden fungerar eller vilka risksäkringsmöjligheter som finns för berörda aktörer, utan en utvärdering får göras i formen av en helhetsbedömning. Till grund för denna helhetsbedömning har Ei utgått från följande mått.

Handelshorisont och köp/sälj-spridning

Ei:s utvärdering visar att *handelshorisonten* för systempriskontrakt, för årskontrakt, är upp till 10 år. Det är en utvidgning sedan år 2012. Kontrakten bryts ner i kortare avräkningsperioder (kvartal, månader och veckor) ju närmare i tid som avräkningsperioden kommer. Störst energivolym av EPAD-kontrakt handlas generellt med årskontrakt, näst störst volym med kvartalskontrakt och minst volym med månadskontrakt.

Vidare visar utvärderingen att det har förekommit en varierande storlek på *köp/sälj-spridningen* i EPAD-kontrakt på Nasdaq under perioden 2013-2016. Köp/sälj-spridningen i EPAD-kontrakten har generellt ökat med tiden hos Nasdaq, då en större del av handeln i EPAD-kontrakt istället sker hos mäklare. Utvärderingen visar också att spridningen hos mäklare som erbjuder handel i produkter för elområdet är väsentligt mindre än hos Nasdaq. Köp/sälj-spridningen för systempriskontrakt har även de varierat men har generellt varit mindre än för EPAD-kontrakten. Köp/sälj-spridningen som Ei har noterat tyder inte på att möjligheterna till risksäkring skulle vara otillräckliga.

Handlade volymer i förhållande till fysisk förbrukning respektive öppna kontrakt i förhållande till fysisk förbrukning.

Utvärderingen visar att *Öppen position (för sista handelsdag) i förhållande till fysisk förbrukning* i EPAD-kontrakt för elområde SE3 har legat i spannet 25-31 procent under perioden 2013-2016.

Den finansiella handeln i förhållande till fysisk förbrukning i EPAD-kontrakt för elområdet har under perioden 2013-2016 uppgått till 37-62 procent av den fysiska förbrukningen. Omsättningen i EPAD-kontrakten i förhållande till den kvarvarande öppna positionen vid avräkningsperiodens start har uppgått till 141-232 procent. Den finansiella handeln i förhållande till hur stor volym som prissäkrats vid leverans med EPAD-kontrakt för elområdet som Ei har noterat tyder inte på att möjligheterna till risksäkring skulle vara otillräckliga.

För systempriskontrakt har *öppen position (för sista handelsdag) i förhållande till fysisk förbrukning* under perioden 2013-2016 varit i spannet 26-30 procent. Den finansiella handeln i förhållande till fysisk förbrukning för systempriskontrakt har legat i spannet 281-445 procent under perioden 2013-2016. För systempriskontrakten har därmed omsättningen i förhållande till hur stor öppen position som förekommit vid avräkningsperiodens inledning har legat i spannet 985-1491 procent. Den finansiella handeln i förhållande till hur stor volym som prissäkrats vid leverans med

Datum
2017-04-12

systempriskontrakt som Ei har noterat tyder inte på att möjligheterna till risksäkring skulle vara otillräckliga.

Ex-post riskpremier

Utöver de mått som anges direkt i FCA-förordningen, har Ei också undersökt ex-post riskpremier för EPAD-kontrakt och systempriskontrakt. Ex-post riskpremier för EPAD-kontrakt för elområde SE3 samt systempriskontrakt har för den undersökta tidsperioden visat på varierande utfall, både i storlek och om kontraktet har visat sig vara över- eller undervärderat. Av utvärderingen framgår också att de beräknade ex-post riskpremierna varierar över tid.

Hög korrelation för spotpriset i SE3

I utvärderingen av risksäkringsmöjligheterna har Ei även undersökt korrelationen för spotpriset i elområde SE3 med systempriset och spotpriser i andra elområden.

Ei:s utvärdering visar att spotpriset för elområde SE3 har en generellt hög korrelation till både det nordiska systempriset och till spotpriset i övriga svenska elområden samt Finland, vilket innebär att systempriskontrakten ger en risksäkring av stora delar av den prisrisk som finns i marknaden. Marknadens aktörer i SE3 kan alltså välja att använda EPAD-kontrakt även för andra elområden för prissäkring av en position i SE3.

Sammanvägd bedömning

Resultatet av utvärderingen av risksäkringsmöjligheterna i elområde SE3 tyder inte på att det skulle saknas möjligheter till risksäkring i elområdet. Inte heller har det i samrådet framkommit synpunkter från marknadens aktörer att det inte skulle finnas tillräckliga möjligheterna till risksäkring i elområde SE3. Likviditeten och effektiviteten hos produkterna eller kombinationen av produkter på förhandsmarknaden för elområde SE3 (Stockholm, STO) får därför bedömas ge aktörerna tillräckliga möjligheter till risksäkring.

Risksäkringsmöjligheterna i elområde DK1

DERA har till Ei meddelat att man inte anser att det finns tillräckliga risksäkringsmöjligheter för elområde DK1. Ei ifrågasätter inte denna bedömning.

Risksäkringsmöjligheterna är otillräckliga och åtgärder ska vidtas av de systemansvariga för överföringssystemen

DERA anser att det finns otillräckliga möjligheter till risksäkring i DK1. Det innebär att Ei och DERA ska begära att de berörda systemansvariga för överföringssystemen dvs. SvK respektive Energinet.dk, antingen a) utfärdar långsiktiga överföringsrättigheter eller b) att de systemansvariga ska säkerställa att andra långsiktiga risksäkringsprodukter för överföring mellan elområde DK1 och SE3 görs tillgängliga som ett stöd till elgrossistmarknadens funktion.

Datum
2017-04-12

Ei anser att alternativ b är mest ändamålsenligt. Det är också vad flertalet marknadsaktörer har framfört till Ei under de samråd som har genomförts. DERA delar Ei:s bedömning.

Det innebär att Ei ska besluta att SvK ska säkerställa att andra långsiktiga risksäkringsprodukter för överföring mellan elområde DK1 och SE3 görs tillgängliga som ett stöd till elgrossistmarknadens funktion. Det följer av FCA-förordningen att SvK tillsammans med Energinet.dk. ska utarbeta de nödvändiga arrangemangen och lämna in dem till Ei och DERA för godkännande senast sex månader efter dagen för beslut.

Hur man överklagar

Se bilaga 1, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Caroline Törnqvist. Föredragande var verksjuristen Johan Roupe.

Caroline Törnqvist

Johan Roupe

Bilaga:

Bilaga 1 – Så här gör du för att överklaga beslutet

Skickas till:

Affärsverket svenska kraftnät (delges)

Agency for the Cooperation of Energy Regulators, ACER, (för kännedom)

Energitilsynet (för kännedom)

Energiavirasto (för kännedom)